

Bemærkninger til lovforslaget

Efter folkeforsikringslovens § 1, stk. 2, jfr. § 38, stk. 1, er retten til invaliderente betinget af, at vedkommendes erhvervsevne må anses for nedsat til $\frac{1}{3}$, hvilket afgøres ved kendelse af invalideforsikringsretten. Denne hovedbetingelse for adgang til at opnå invaliderente har gentagne gange været underkastet kritik fra forskellig side.

Hovedpunkterne i den rejste kritik er følgende:

En trediedel af den normale løn vil i visse tilfælde udgøre et mindre beløb end invaliderenten, hvilket betyder, at nogle invalider — med en erhvervsevne over $\frac{1}{3}$ — må eksistere på et niveau, der ligger under den levedod, man ved fastsættelsen af invaliderentens størrelse har skønnet passende for invalider. Ordningen er også i almindelighed mindre rimelig for personer, hvis erhvervsevne kun ligger lidt over trediedelsgrænsen. Særlig hårdt virker den for personer, der tidligere har fået tilstået rente. Skønnes deres erhvervsevne på et senere tidspunkt at overstige trediedelsgrænsen, er de efter loven ikke længere berettiget til rente, skønt de fortsat kun har en brøkdel af normal indtægt. Inddragningen af renten vil føles så meget voldsommere, som der ofte vil være tale om bortfald af det fulde rentebeløb på een gang, idet lovens fradragsregler ikke i forvejen har bevirket nogen nedsættelse af renten.

Spørgsmålet om ændringer i invaliderentelovgivning blev også drøftet under 2. behandling i folketinget af forslaget vedrørende loven af 4. juli 1946 om ændringer i folkeforsikringsloven (rigsdagstidende 1945—46 sp. 6400 fig.), og den daværende socialminister gav ved denne lejlighed tilsagn om nedsættelse af en kommission eller et udvalg til nærmere undersøgelse af, hvilke ændringer der måtte være ønskelige.

I overensstemmelse med dette tilsagn blev der i august 1946 nedsat et sagkyndigt udvalg, der ved siden af spørgsmålet om en ændring af invaliditetsbegrebet også fik til opgave at undersøge og eventuelt stille forslag om ændringer i invaliderentelovgivningen vedrørende en række andre punkter, der var fremdraget i en henvisning fra De samvirkende Invalideorganisationer til folketingsudvalget vedrørende den ovennævnte lov af 4. juli 1946. Udvalget bestod af embedsmænd fra socialministeriet og embedsmænd og læger fra inva-

lideforsikringsretten samt en særlig tilkaldt repræsentant for invalideorganisationerne.

Udvalget har afgivet betænkning i maj 1949, hvilken betænkning i hovedsagen danner grundlag for det fremsatte forslag og de hertil knyttede bemærkninger.

Udvalget har overvejet forskellige muligheder for ændringer i folkeforsikringslovens invaliditetsbegreb. Det har således anført muligheden for at hæve invaliditetsgrænsen fra $\frac{1}{3}$ til en vis højere brøk, at gå over til en mere lægelig invaliditetsbedømmelse end den nugældende, at indføre en graduering, således at den faste invaliditetsgrænse blev opgivet, og renten varieredes efter invaliditetsgraden, samt endelig at indføre forskellige regler for tilkendelse og inddragning af rente, således at der fastsattes en højere grænse for inddragning end for tilkendelse.

Imidlertid har udvalget ikke fundet nogen af de nævnte muligheder egnede til afløsning af det nuværende invaliditetsbegreb.

Udvalget er i det hele nået til den erkendelse, at en teoretisk fuldstændig tilfredsstillende ordning, hvorved der ydes kompensation i forhold til invaliditetens grad, og hvorved man undgår, at der fremkommer større spring i en invalids samlede indtægt ved overgang fra rente til ikke-rente og omvendt, ikke er praktisk gennemførlig, og at man derfor bør fastholde de gældende grundprincipper vedrørende berettigelsen til invaliderente.

En ordning, hvorved man delvis kan afhjælpe de ved den nuværende ordning klæbende mangler, finder udvalget bedst vil kunne nås ved i stedet for den faste trediedelsgrænse at indføre en bestemmelse om, at adgangen til invaliderente skal være betinget af, at erhvervsevnen er betydeligt nedsat. Man har herved været opmærksom på, at når der i sin tid indførtes en udtrykkelig trediedelsgrænse, skulle dette alene være udtryk for, at erhvervsevnen skulle være meget væsentligt nedsat, idet det stod klart, at den menneskelige arbejdssevne ikke kunne måles, således at trediedelsgrænsen alene skulle være et fingerpeg for de pågældende myndigheder. Udvalget har endvidere henvist til den nye svenske folkepensioneringslov af 1946, der ikke angiver nogen bestemt brøk for nedsættelsen af erhvervsevnen.

Der tilstræbes ikke ved denne ændring af lovens invaliditetsbegreb noget afgørende